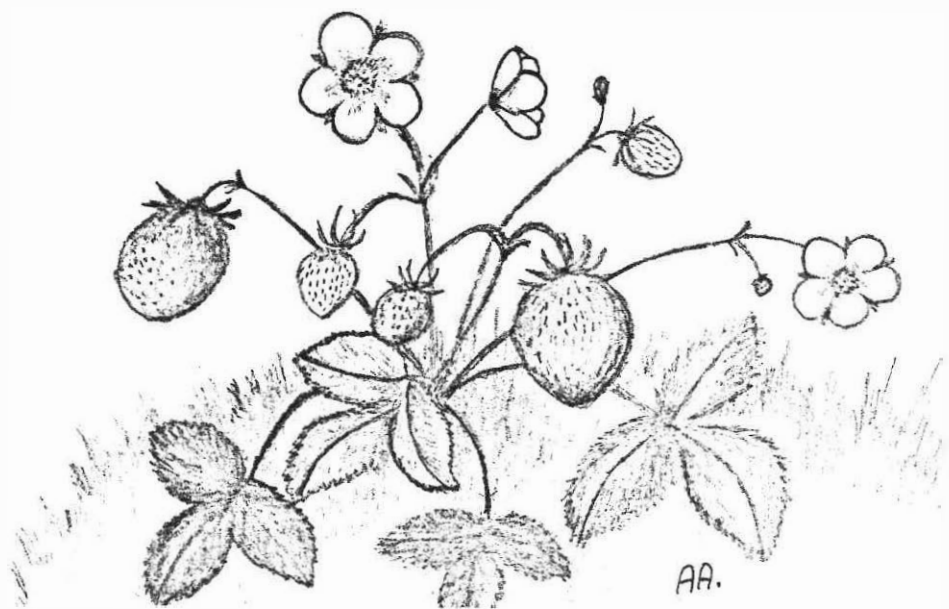

HEMMANET

NORRA ÅSTORP

"ARNÄS"

I ÖSTERGÅRDARNA

Hemmanet Norra Åstorp fanns i början av 1600-talet. Dessa uppgifter finns att läsa i Karlstadstidningen hösten 1933 i Ivan Nilssons artikel:

Bebyggelse och allmogeliv. Ur en gårds historia. Där här han skrivit följande:

"Bebyggelsen inom denna del av socknen torde vara förhållandevis ung. Medan exempelvis Hällekil och Olsäter nämns i skattelängderna före 1540, anträffas icke Butorp och Ås förrän mellan 1650 och 1700, och Norra Åstorp kommer inte med förrän på 1730-talet.

Att det fanns bebyggelse på platsen långt tidigare är dock otvivelaktigt. Första gången Norra Åstorp nämnes i för under-tecknad hittills tillgängliga källor är 1690.

Av uppgifter över den öppna åkerns och ängsmarkens omfattning kan man sluta sig till, att gården funnits som boplats, där åkerbruk bedrivits redan vid början av 1600-talet. Och ännu tidigare kan bebyggelse tänkas, om man antar, att gården varit säter till Hällekil. Detta skulle då varit förhållandet med inte bara Åstorp utan även Butorp och Ås.

Att gårdsnamnen inte innehålla "säter" behöver ju inte vara avgörande för frågan härom.

I varje fall har bebyggelsen fört sig från väster till öster. Från den bördiga och lättodlade men till odlingsområdet begränsade Klarälvsdalen har det snabbt växande befolkningsöverskottet måst söka sig österut på hemmanets skogar för att där bryta ny mark och bygga nya gårdar.

Omkring 1690, mellan 1675 och 1708, nämnes Norra Åstorp som en gård, vilken ägdes och brukades av nämndemannen Måns Zakrisson, vars födelseår torde ha inträffat omkring 1640. Den "öppna jorden" var mycket obetydlig och uppgick ej till fullt tre tunnland. Härtill kom dock rätt stora slätterängar.

Den mark, som odlades och som alltjämt bildar huvudparten av gårdens såväl som traktens åkerjord var den marina leran. Denna täcker här i allmänhet väl den underliggande morängrunden och är genom sin stenfrihet lättodlad, vilket förklarar den raska takt varmed odlingsarbetet bedrivits.

Vid denna tid - 1650-talet - torde det av de finska nybyggarerna införda Svedjebruket vara allmänt känt och i användning över hela Värmland.

Huvudparten av den råg som odlades kom därför från Svedjefallen, varemot havren erhöles från åkern. Att havre utgjorde huvudsåden bestyrkes av ett inventarium från Norra Åstorp från år 1758 vilket upptager åtta tunnor havre och en och en halv tunna blandsäd - havre och korn - mot endast en tunna råg. Vete odlades i Norra Åstorp så pass tidigt som på 1860-talet. Vid omläggningar av ett golv från denna tid anträffades nämligen trossfyllning av vete-

agnar. Hur odlingen utfallit är dock obekant. Utom naturliga ängar å den oodlade marken, såsom myrängar, erhöles ängar lämpliga för höstslätter efter svedjefall på lermark. Sedan skogen fällts på ett lämpligt stycke och det grövre virket tillvaratagits, brändes det övriga varefter råg såddes i askan. Sedan rågen skördats erhöles fall eller ängar med rik gräsväxtlighet, där gräset kunde antingen betas eller skördas med lie. Så småningom multnade stubbarna ned eller bröts bort och ängarna blevo allt lättare att skörda. De bästa ställena började så att brukas med hacka och plog och blevo till riktiga åkrar, till en början visserligen små och spridda här och där men sedan tillökades allt mer tills tegarna slutligen växte samman till hela fält. Åkern erövrade varje år ett stycke av ängen, vilket denna i sin ordning fick återerövra av skogen, så länge lämplig skogsmark fanns att tillgå. Så länge är också en gårds historia historien om en aldrig vilande odlargärning.

Norra Åstorp, som nu består av ett enda sammanhängande åkerområde om c:a 72 tunnland, bestod år 1759 av 21 små åkrar, skilda från varandra av icke odlad mark. Den största av åkrarna, den så kallade "boåkern", var en mycket oregelbunden figur - den hade inte mindre än 12 sidor - med en areal av två och ett fjärdedels tunnland. Största längden var 230 alnar och största bredden 187 alnar. Minsta åkern däremot utgjordes av en rektangel-formad figur med endast 25 alnars längd och 13 alnars bredd. Totala arealen vid tillfället var sex tunnland.

Den omnämnde "förste ägaren" till Norra Åstorp nämndemannen Måns Zakrisson var gift 2 gånger där vid första gången med Halborg Jonsdotter från Ås. Efter Halborgs död gifte Zakrisson om sig med Margareta Persdotter från Ransäter. Denna var dotter till häradsdomaren i "Ransätter" Per Persson.

Man tar väl inte för mycket fel om man gissar att förbindelsen de tu emellan ordnades av de båda nämndemännen när de träffades vid tingsstället. Giftermålet torde i flera avseende varit en god affär för Zakrisson. Redan vid trolovningen erhöil han så av svärfadern en äng, belägen i närheten av Åstorp till "evärdelig ägo, nu och framdeles" som det heter i gåvobrevet. Att Margareta var häradsdomare-dotter kan möjligen förklara det för den tiden anmärkningsvärda förhållandet, att hon var skrivkunnig och därtill ägde en mycket vacker handstil. Nämndeman Zakrisson var själv, helt naturligt, inte längre kommen i den ädla skrivkonsten än han fick nöja sig med att rita sitt "bomärke" - M Z S - på de papper, som skulle fördes med hans namn.

Till Måns Zakrisson är knuten en muntlig bevarad berättelse om ett sammanträffande med tomten - gårdstomten - som förtjänar att räddas undan glömskan. Historien är egendomlig därför att den tillägger tomtarnas egenskaper som dessa annars mycket sällan utrustas med i folkfantasien. När Måns en juldag kom hem från ottan i kyrkan och satte in hästen i stallet mötte han utanför en tomte. Måns tyckte kanske det var bäst att ställa sig väl med småfolket varför han hälsade och "slog sig i prat" med tomten och till slut frågade

hur det stod till. Då skakade tomten på huvudet och lät bekymrad, när han svarade att det stod dåligt till, och så bad han Måns följa med och se hur han hade det. De följdes åt bakom stallet och in under stenfoten. Rätt under stallet hade tomten sin stuga. I ett hörn av stugan låg tomtemor på barnsäng med ett nyfött tomtebarn bredvid sig, och från taket ovanför droppade det rakt ned i sängen. Nu förstod Måns hur det hängde ihop. Sängen stod rätt under stallspiltan. Och ett sådant takdropp. Det måste ordnas med, och det lovade Måns. Så snart juldagarna gått skulle hästen flyttas. I gengäld lovade tomten att se till hästen, så att inte bonden skulle behöva förlora på att han gjorde tomten en tjänst. När helgen var över ändrades också stallinredningen. Hästen fick en annan plats och tomten å sin sida höll sitt löfte. Det blev aldrig mer otur i stallet. (En något annorlunda berättelse finnes också, men troligen är denna den rätta).

Zakrisson sökte på alla sätt förbättra och utvidga gården. Han inköpte sålunda 1699 den långt från gården belägna s.k. Smackhålsängen av byamän i Södra Ås.

För att bevara gården "oskift" erhöll sonen Olof Månsson testamente av fadern år 1708, vilket innehöll bestämmelse, att de övriga barnen icke skulle kräva sina arvslotter av fastigheten utan nöja sig med att taga motsvarande del i penningar. "Vid laga ting med allmogen av Kils härad uti Torp", heter det i häradsrättens protokoll: "Uppstod nämndeman Måns Zakrisson för rätten och lät inteckna det testamente och förordning han under sitt namn författa låtit den 20 jan 1708 Hvarmed han för den lydno och hörsamhet dess son Olof Månsson honom alltid bevisat försäkrar och tillsäger honom få besitta hans hemman Norra Åstorp efter hans död" o.s.v. Detta inträffade 1716. Testamentstagaren kände sig dock inte mogen att ta hand om gården efter faderns död utan denna förvaltades av änkan till 1723 då sonen trädde till..."

Så långt enligt Ivan Nilssons anteckningar om Norra Åstorp.

Ivan skriver vidare:

" I de allra flesta fall - undantagen äro säkert ytterst få - ligga våra allmogegårdars historia i dunkel. Vi som för närvarande bruka gårdarnas tegar, veta oftast kanske inte mer om dessa än att de någon gång med svett och möda ha brutits ur skogen och lämnats oss i arv som mer eller mindre bördiga åkerfält. Men när detta skedde och vad de hette, som hanterade yxa och hacka, det känna vi inte till. Ofta har gårdarna gått i arv från far till son, "så länge man minns". Men hur långt sträcker sig minnet? Ett par generationer tillbaka, till far och farfar.

Men därförut.....

Den bristande kännedomen om det som varit och om dem som gått före har väl sina orsaker, i en del fall - kanske de flesta - sådana som äro betingade av de rådande förhållandena. Man får främst komma ihåg den bristande skrivkunnigheten hos våra förfäder, svårigheten att i skrift bevara något till kommande släkten. Det förefaller dock - och denna anklagelse drabbar främst den nu levande generationen - som om man saknat intresse lika mycket som möjligheter att bevara kontakten mellan det som varit och det som kommit.

Glädjande nog ser det ut som om det nu börjar finnas ett allt mer vaknande och allmännare intresse för det som är "gammalt och fornt". Det är också på tiden att det visar sig. Länge nog har vi låtit farfarstidens gamla möbler multna bort i redskapsskjulen eller sålt dem för en spottstyver till förste bäste kringresande antikvitetshandlare, och alltför ofta ha gårdarnas och släktens gamla papper - i den mån sådana verkligen funnits, såsom bouppteckningar, fastebrev o.s.v. - lämnats till leksaker åt barnen. Oersättningsvärden ha på detta sätt spolierats, och rika källor för kännedom om gångna tider förstörts.

Ännu torde dock tillräckligt material finnas kvar för att lämna fullt arbete åt de på allt fler platser verkande hembygdsföreningarna. Ännu leva många gamla vilkas rika skatt av minnen från livet under gångna tider, åtminstone årtiondena närmast efter 1850, bör tagas vara på och bevaras åt kommande släktled."

(Skrivet 1933)

NORRA ÅSTORP

Norra Åstorp som vanligen kallas Arnäs är alltså det senast upptagna hemmanet i Östergårdarna. Namnet Norra Åstorp möter oss i jordeböckerna första gången 1737. Namnet Arnäs torde härledas ur Ar = å och betyder "gården vid å-näset" eller "näset där örnar haft tillhåll."

Norra Åstorp blev skattlagt 1736 men upptogs år 1700 på Hällekilns ägor av Måns Zakrisson som ägde rätt till gott mulbete, vedbrand samt timmer till "husens nödigheter" och Hällekilns skog. Enligt ett skifte 1861 omfattar arealen till detta hemman 241,7 har varav åkerjorden 33,6 har fördelad på fyra bebyggda brukningsdelar. Jorden består mestadels av lera.

1860 års delning då fyra stycken skattägare finnes nämligen: (Dessa uppgifter finns i Ullerudsboken)
Olov Andersson, Anders Andersson, Johannes Persson och Nils Jonsson.

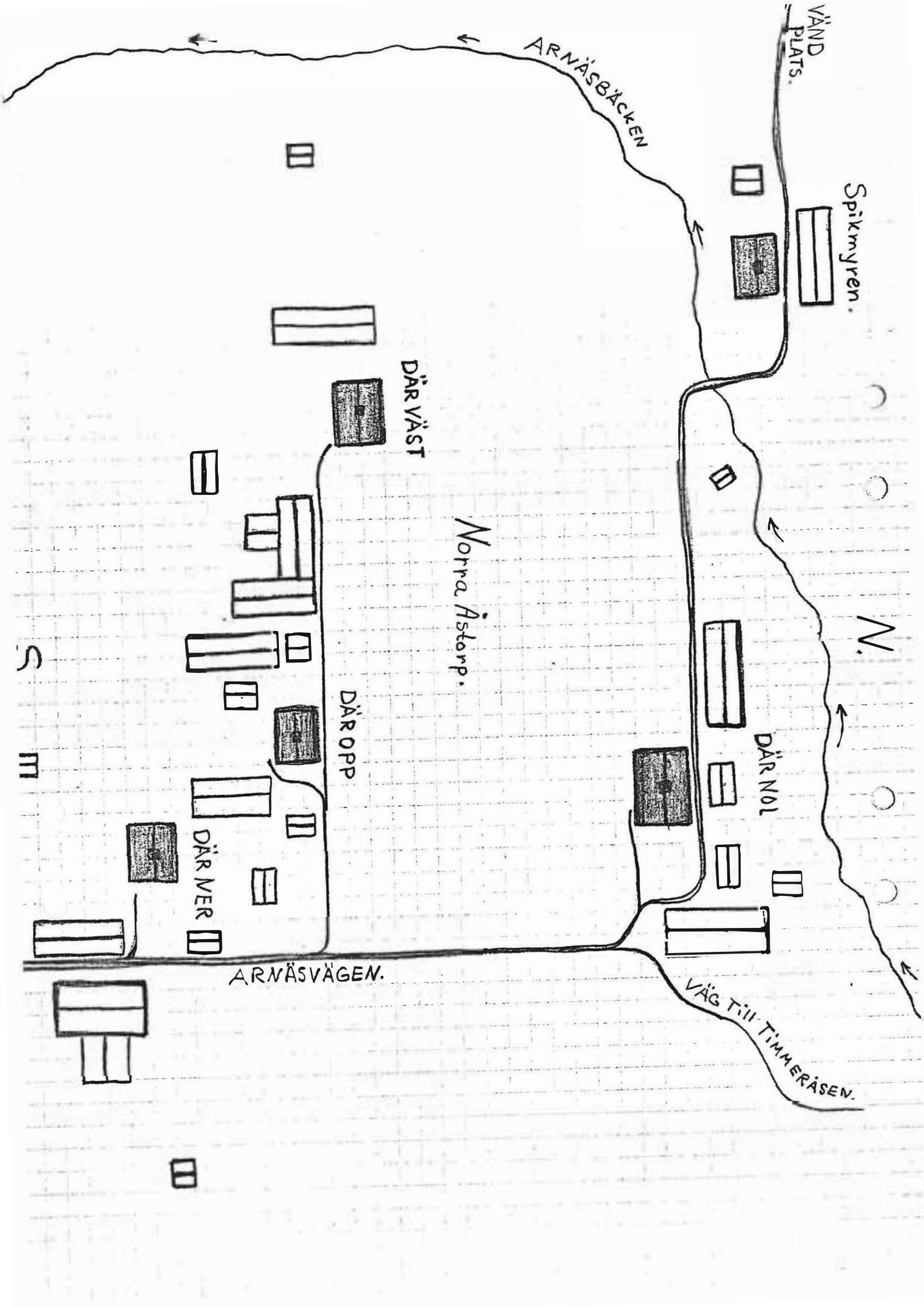
När potatisen började användas så uppodlades små lättodlade platser i skogen. Arnäshaget norr om gårdarna där jorden var sandblandad och stybbe efter kolmilorna kördes ut på jorden. Gödsel kördes dit på vintern med häst och slip (en slags kälke), på denna fanns en hög kant runt om så kallat "skömme" så att rediga lass kunde fraktas upp över skogen.

I en Auktionslängd från 5 oktober 1788 från Norra Åstorp läser vi vidare:

Bästa kon hette "Blomgås" såld för 4 R.d. 16 sk. Därefter "Rödblomma", "Stjärna", "Äplagås", "Salgås", "Römora" och "Nygås". Priserna på dessa varierade mellan två och en halv och fyra riksdaler. En tjur "den stora" såldes för 3 R.d. Vidare såldes en qviga och en qvigkalv samt en mindre tjur.

Smådjursbesättningen bestod av 1 sugga, 2 grisar, 2 gumsar, 16 st får och 6 st lammungar. För fåren betalades 32 skilling stycket. En svart häst i tionde året, som försäljes för 16 riksdaler och 32 skilling.

Som synes har getterna helt försvunnit. Höns finns inte nämnda i några anteckningar om Norra Åstorp förrän omkring 1870.

VÄND
PLATS.

Spikmyren.

ARNÄSBÄCKEN

DÄR VÄST

Norra Åstorp.

DÄR ÖPP

DÄR NÖL

DÄR MER

ARNÄSVÄGEN.

VÄG TILL
TIMMERÅSEN.

N.

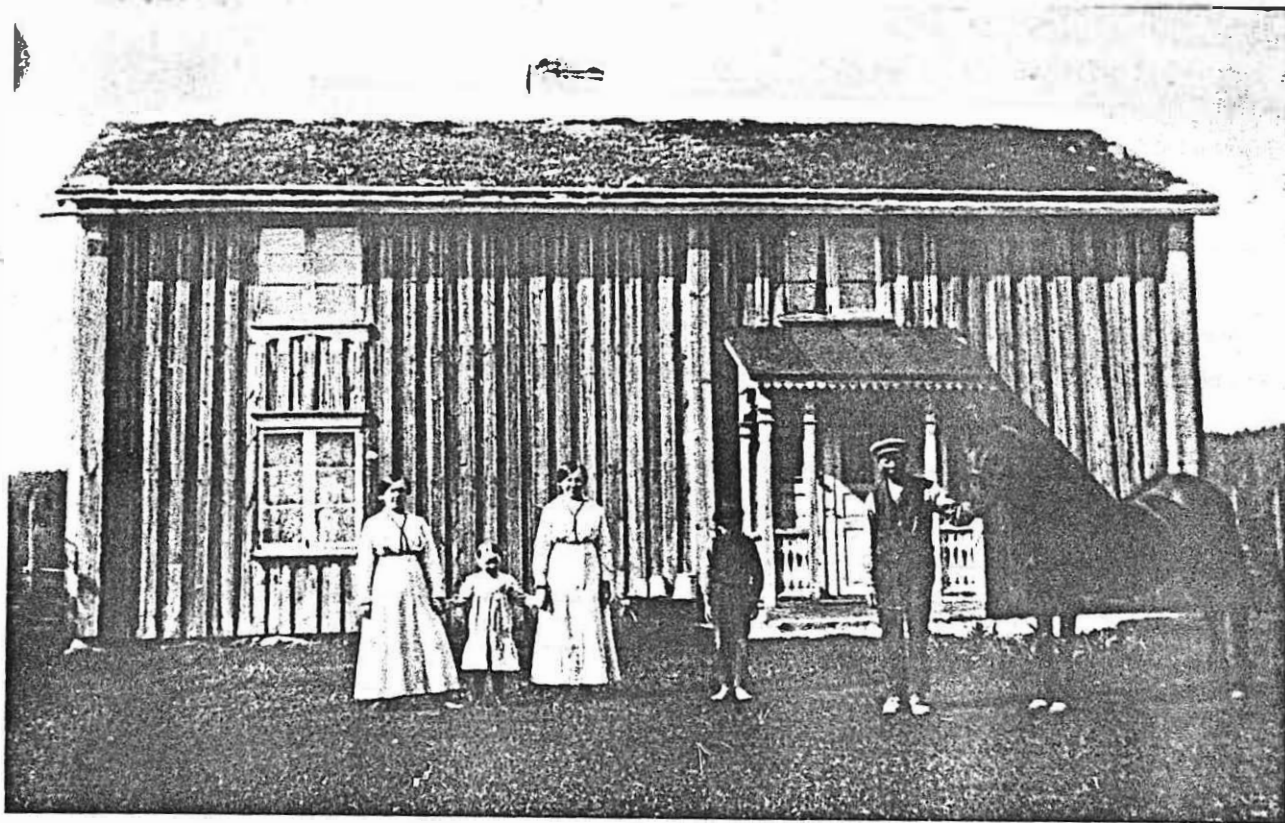
S.

M

Söcken Övre UllerudDatum 870424

By

Byns namn <u>Norra Åstorp "Arnäs"</u>	Kommentarer
Angiv kända förklaringar till namnets uppkomst och när det tidigast är nämnt <u>1737</u>	
Finns gamla bykartor tillgängliga? <u>Ja</u>	
Från vilket/vilka år? <u>1847</u>	
Beskriv byns läge före skiftet <u>Kan ej</u>	
Antal gårdar före skiftet <u>Vet ej</u>	
Gårdarnas namn _____	
Vilka skiftesformer har genomförts i byn? Angiv årtal <u>Laga skifte 1847</u>	
Vilka gårdar flyttades ut ur byn vid skiftet? <u>Ingen aning</u>	
Antal gårdar efter skiftet <u>4</u>	
Övriga upplysningar om gemensamma intressen för byn såsom vägar, båtplatser, skogar, sågplatser, byalag m m samt samfälligheter _____	
<u>Kvarn i Arnäsbäcken norr om hemmanet uppe vid Timmeråsen</u>	
<u>Rökbastu på samfällighet inom 1:2s ägor.</u>	
<u>Samfällighet vid sjön Västra Örten</u>	

Döttrarna Agda Astrid Helga sonen Ragnar fader Anders.

Lite historia om gårdarna i Norra Åstorp från 1690 till idag januari 1987.

"Där Opp" huset på högsta punkten byggdes först, det vet vi med säkerhet.

Omkring 1690.

Husen på gården stod i stort sett som i dag år 1987. Boningshuset stod något mer åt öster. Det var alltså minst ett tidigare hus. Nuvarande jordkällare med tak över, där fanns en källarbod ovanpå källaren. I ett litet uthus som stod norr om logen och ladan (ladugårdslängan står i norr och i söder, syd - huset - väst), där fanns utedasset. Numera finns det i södra änden av stallängan, sydöst om boningshuset. Snett sydväst boningshuset är en vattenreservoar (bassäng), den blev till en gång när man tog lera till tegel för bygge av ladugården. I denna bassäng samlades vatten som användes till djuren på gården.

Gårdens namn och registerbeteckning : Norra Åstorp 1:4 "Där opp"

Kända förklaringar till namnets uppkomst _____

När är det tidigast nämnt? 1737

Finns äldre kartor över gården? Från vilket/vilka år? 1847

Har gården tidigare tillhört något gods? I så fall vilket? _____

Friköpt år _____

Gårdens nuvarande ägare Jan Ellström

Angiv namnen på tidigare ägare så långt de är kända _____
Anders Ellström - Anders Olsson - Anders Andersson - Måns
Zakrisson

Har samma släkt varit ägare till gården? Angiv vilken/vilka och under hur lång tid _____
Sedan 1700 då Måns Zakrisson köpte gården

Namn på nuvarande brukare av gården Jan Ellström

Areal i tunnland 100 i ha _____
därav åker 16

Åkerareal då den var som störst, tunnland 16 ha _____

Kända nyodlingar, år _____ tunnland _____ ha _____

Utlagd (nedlagd) åker i tunnland _____ ha _____
senast brukad år _____

Har slåtteräng funnits? _____ När upphörde den? _____

Angiv större avstyckningar till industrier eller sommarstugeområden, tid och areal _____

Angiv namnen på rivna och befintliga torp tillhörande gården, även övriga bostadshus och backstugor _____

Ovriga upplysningar _____

Kommentarer

Avser fastigheten Norra Åstorp 1:4 "Där opp"

Mångårdsbyggnad:

Byggnadsår 1946 omkring _____

Byggnadsmaterial Trä

Namn på byggmästaren Bröderna Grönkvist

Antal våningar 1½ plan Antal lägenheter 2

Antal rum 5 Antal kök 2

Ombyggd år _____ Moderniserad år _____

Finns gammal källare? Ja

Källarvåning från år 1946 Garage från år _____

Husets ursprungliga ytterbeklädnad _____ Trä

Husets nuvarande ytterbeklädnad _____ Trä

Kommentarer

Ekonomihus:

	Byggnadsår	Finns kvar	Bortrivet år
Ådugård	<u>Troligen 1920</u>	<u>Ja</u>	_____
Stugugård	<u>" 1920</u>	<u>Ja</u>	_____
Örnhus	_____	_____	_____
Stagnskjul	<u>1916</u>	<u>Ja</u>	_____
Stagasin	<u>1890</u>	<u>Ja</u>	_____
Öxstall	_____	_____	_____
Äststall	<u>1916</u>	<u>Ja</u>	_____
Vinhus	_____	_____	_____
Önshus	_____	_____	_____
Ärhus	_____	_____	_____
Medja	<u>1870</u>	<u>Ja</u>	_____
Nickarbod	<u>1916</u>	<u>Ja</u>	_____
Rygghus	_____	_____	_____
Vättstuga	_____	_____	_____
Statiskällare	<u>C:a 1840</u>	<u>Ja</u>	_____
Ödbod	<u>1916</u>	<u>Ja</u>	_____
Storage	<u>1950</u>	<u>Ja</u>	_____
Ömlighus	<u>1916</u>	<u>Ja</u>	_____
Öastu	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____

Övriga upplysningar _____

Avser fastigheten Norra Åstorp 1:4 "Där opp"

Kommentarer

Gårdens djurbestand:

	Avyttrade år			
	1925	1976	delvis	helt
Mjölkkor	<u>5-6</u>	<u> </u>	<u> </u>	<u>1967</u>
Ungdjur	<u>1-2</u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>
Tjurar	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>
Oxar	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>
Hästar	<u>2</u>	<u> </u>	<u> </u>	<u>1955</u>
Föl	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>
Får	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>
Grisar	<u>2</u>	<u> </u>	<u> </u>	<u>1967</u>
Höns	<u>20</u>	<u> </u>	<u> </u>	<u>1967</u>
<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>
<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>

Finns för närvarande något slag av djur på gården? NejI så fall vad?

När kom maskinerna till gården?

	Samägd år	Egen år		År
Hästräfsa	<u> </u>	<u>1925</u>	Elström	<u>1925</u>
Slättermaskin	<u> </u>	<u>1925</u>	Separator	<u>1920</u>
Självavläggare	<u> </u>	<u> </u>	Mjölkningsmaskin	<u>1952</u>
Självbindare	<u>1945</u>	<u> </u>	Vattenledning	<u>1950</u>
Traktor	<u> </u>	<u>1955</u>	Telefon	<u>1942</u>
Skördetröska	<u> </u>	<u> </u>	Bil	<u>1950</u>
Tröskverk	<u> </u>	<u> </u>	Vedkap	<u>1953</u>
<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>
<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>

Vad odlades på gården?

	1925	1976		1925	1976
Råg	<u>Ja</u>	<u> </u>	Vicker	<u>Ja</u>	<u> </u>
Vete	<u>Ja</u>	<u> </u>	Potatis	<u>Ja</u>	<u> </u>
Havre	<u>Ja</u>	<u>Ja</u>	Rovor	<u>Ja</u>	<u> </u>
Korn	<u>Nej</u>	<u>Ja</u>	Kålrötter	<u> </u>	<u> </u>
Blandsäd	<u> </u>	<u> </u>	Foderbetor	<u> </u>	<u> </u>
Ärter	<u>Ja</u>	<u> </u>	Sockerbetor	<u> </u>	<u> </u>
Klöver	<u>Ja</u>	<u>Ja</u>	Lin	<u>Ja</u>	<u> </u>
Timotej	<u>Ja</u>	<u>Ja</u>	Oljevaxter	<u> </u>	<u> </u>
<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>
<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>

Mjölken från gården lammades till mejeri från år 1937Vilket mejeri? Klarälvdalens mejeri Munkfors

Avser fastigheten Norra Åstorp 1:4 "Där opp"

Kommentarer

Brukas gården som självständigt lantbruk? NejI sambruk med annan gård? JaAngiv vilka gårdar som brukas tillsammans Jan. Ellströms gård i RudI vilken gård har brukaren sin bostad? Rud

Hur mycket folk hade sin försörjning vid gården? _____

Familjemedlemmar

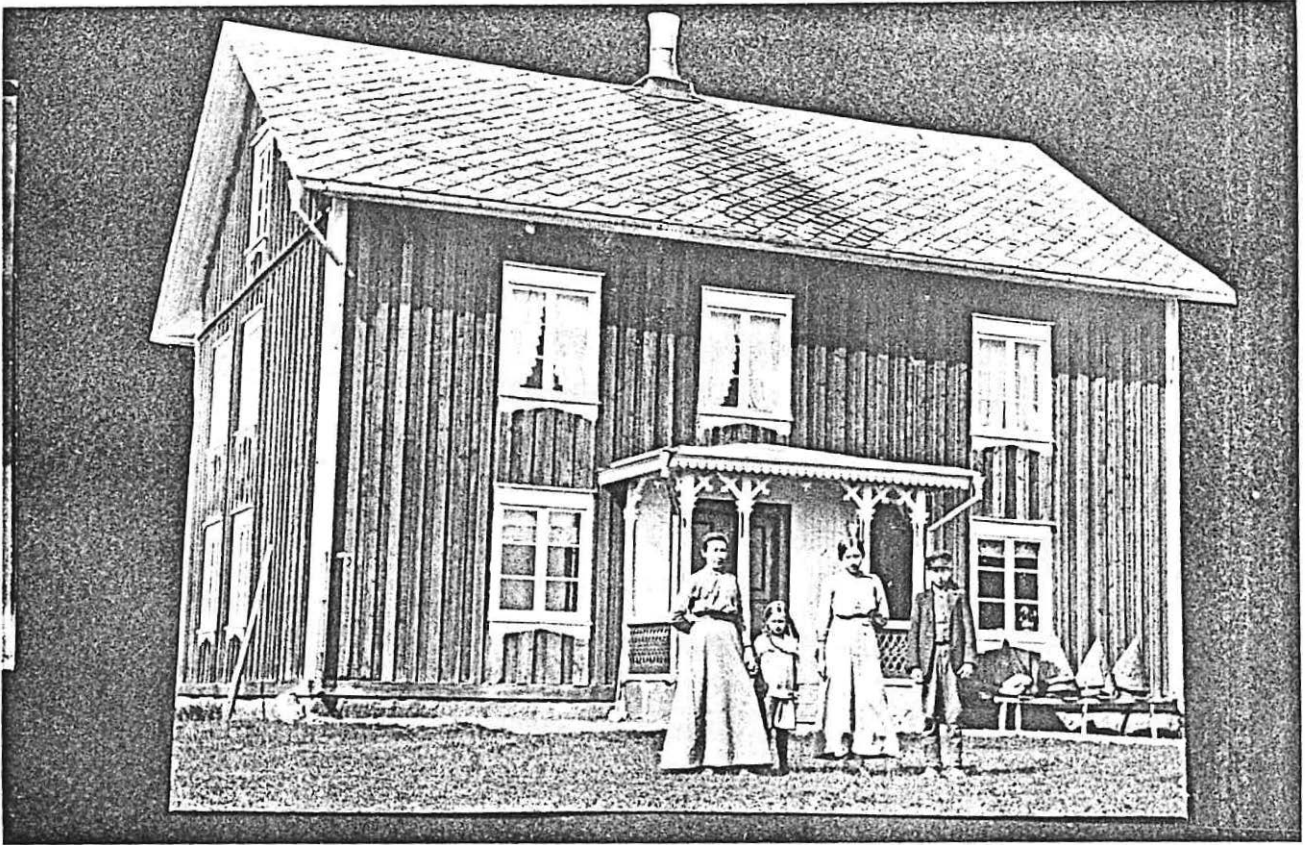
Tjänstefolk

Arbetare med
eget hushåll

År	vuxna	barn	äldre	kvinnor	män	vuxna	barn
1925	<u>2</u>	<u>4</u>	_____	_____	_____	_____	_____
1975	<u>2</u>	_____	_____	_____	_____	_____	_____

Sammanlagd arbetskraft vid gården, 1925 3 1975 2Förekom arbetskraft därutöver? IblandHur mycket folk bodde uppskattningsvis på gårdens ägor, torp och backstugor inräknade, i slutet av 1800-talet? Omkring fyra personerHur många bofasta personer finns för närvarande på motsvarande område? Ingen

Övriga upplysningar _____

Mor Elisabet döttrarna Judit och Rut sonen Einar.

"Där Väst" och "Där Nol" byggdes (efter "Där Opp") omkring 1870, ungefär samtidigt eftersom vi vet att ritningarna till husen förväxlades så att huset "Där Nol" skulle egentligen stå "Där Väst" och "Där Väst" "Där Nol".

Detta handlar om "Där Väst".

Virket till nuvarande huset låg i stora högar vid östra sidan på åkern där. Så samlades alla arbetare varje morgon och skulle sätta igång bygget, men det skulle intagas lite brännvin först! Följden blev att det dracks så mycket att ingen tog sig upp från brädhögarna utan blev liggande där tills kvällen. Detta fortsatte en tid, till slut så blev det så brått att arbetarna höll på att arbeta ihjäl sig!

Ett hus fanns tidigare men vi vet ej med säkerhet var det var byggt. Men strax söder om det nuvarande skulle det ha stått.

1923 byggdes den nuvarande ladugården med loge och lada. Överbyggd källare, körskjul och hönshus. Detta ihopbyggt till en byggnad strax sydöst om boningshuset.

1909 byggdes stallskjul, dass och vedskjul, tillsammans till en lång byggnad väster om boningshuset.

Uppgifter om tidigare ladugård och stall saknas. Brygg-hus sydväst om ladugård. Här svarvades mycket fina saker till möbler m.m.

Redskap till jordbruket tillverkades där också. Där kokades potatis i en stor inbyggd kittel som man eldade under. Potatisen användes till grisar och höns.

En smedja finns kvar väster om gården vid så kallade "Smekuel". I denna smedja gjordes tröskverk (stiftverk). En sorts tång som användes att dra ut tänder med, tillverkades i smedjan. Och den som hade tandvärk kunde gå dit så drogs tanden ut.

På gården brukade det finnas 6-7 st kor, 1 häst, 30-talet höns, 2 par grisar och några får.

Mjölkproduktionen upphörde på 1960-talet.

Nuvarande ägare är Aina Amandusson.

Socker Övre UllerudDatum 870424

Gård

Gårdens namn och registerbeteckning <u>Norra Åstorp 1:3 "Där väst"</u>	Kommentarer
Kända förklaringar till namnets uppkomst _____	
När är det tidigast nämnt? <u>1737</u>	
Finns äldre kartor över gården? Från vilket/vilka år? <u>1847</u>	
Har gården tidigare tillhört något gods? I så fall vilket? _____	
Friköpt år _____	
Gårdens nuvarande ägare <u>Aina Amandusson</u>	
Angiv namnen på tidigare ägare så långt de är kända _____	
<u>Einar Amandusson - Amandus Johansson - Johannes Persson - Olof Månsson - Måns Olofsson</u>	
Har samma släkt varit ägare till gården? Angiv vilken/vilka och under hur lång tid _____	
<u>Sedan Johannes Persson köpte den 1763</u>	
Namn på nuvarande brukare av gården <u>Per Oskarsson och Olle Ingmarsson</u>	
Areal i tunnland <u>100</u> i ha _____	
därav åker <u>16</u>	
Åkerareal då den var som störst, tunnland <u>16</u> ha _____	
Kända nyodlingar, år _____ tunnland _____ ha _____	
Utlagd (nedlagd) åker i tunnland _____ ha _____	
senast brukad år _____	
Har slåtteräng funnits? _____ När upphörde den? _____	
Angiv större avstyckningar till industrier eller sommarstugeområden, tid och areal _____	
Angiv namnen på rivna och befintliga torp tillhörande gården, även övriga bostadshus och backstugor <u>Torpet Bottkul var beläget i Smackhålet, utbruk till gårdarna i Norra Åstorp. Bottkul som nu är rivet låg på "Där väst"s mark. En av torparna hette Johannes.</u>	
Övriga upplysningar <u>På samfälld mark vid norra änden av Västra Örten fanns ett torp "Vrånängen" där bodde "Gling i luven" d 1907</u>	

Avser fastigheten Norra Åstorp 1:3 "Där väst"

Mangårdsbyggnad:

Byggnadsår _____ omkring 1870

Byggnadsmaterial _____ Timmer

Namn på byggmästaren _____

Antal våningar 2 Antal lägenheter 1

Antal rum 5 Antal kök 1

Ombyggd år 1963 Moderniserad år 1963

Finns gammal källare? _____ Ja

Källarvåning från år _____ Garage från år _____

Husets ursprungliga ytterbeklädnad _____ Trä

Husets nuvarande ytterbeklädnad _____ Trä

Kommentarer

Ekonomihus:

	Byggnadsår	Finns kvar	Bortrivet år
Adugård	<u>1923</u>	<u>Ja</u>	
Bohus	<u>1923</u>	<u>Ja</u>	
Börhus	<u>C:a 1900</u>	<u>Ja</u>	
Bragnskjul	<u>1909</u>	<u>Ja</u>	
Magasin	<u>1909</u>	<u>Ja</u>	
Boxstall			
Läststall	<u>1900</u>	<u>Ja</u>	
Övninghus			
Lönshus	<u>1900</u>		<u>?</u>
Örhus			
Medja	<u>?</u>	<u>Ja</u>	
Nickarbod	<u>?</u>	<u>Ja</u>	
Rygghus	<u>?</u>	<u>Ja</u>	
Vättstuga			
Ötatskällare	<u>1900</u>	<u>Ja</u>	
Ödbod	<u>1909</u>	<u>Ja</u>	
Örager	<u>1950</u>	<u>Ja</u>	
Ömlighus	<u>1909</u>	<u>Ja</u>	
Öastu			

Övriga upplysningar _____

Frågeformulär för bygdeinventering
Ovrev Ullerud

Datum 870424

Avser fastigheten Norra Åstorp 1:3 "Där väst"

Kommentarer

Gårdens djurbestand:

	Avyttrade år			
	1925	1976	delvis	helt
Mjölkkor	<u>6-7</u>	<u> </u>	<u> </u>	<u>1962</u>
Ungdjur	<u>1</u>	<u> </u>	<u> </u>	<u>1959</u>
Tjurar	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>
Oxar	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>
Hästar	<u>1-2</u>	<u> </u>	<u> </u>	<u>1960</u>
Föl	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>
Får	<u>4-5</u>	<u> </u>	<u> </u>	<u>1927</u>
Grisar	<u>1-2</u>	<u> </u>	<u> </u>	<u>1960</u>
Höns	<u>20-30</u>	<u>15</u>	<u> </u>	<u>1980</u>
<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>
<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>

Finns för närvarande något slag av djur på gården? I så fall vad? Ankor och katt

När kom maskinerna till gården?

	Samägd år	Egen år		År
Hästräfsa	<u> </u>	<u>1923</u>	Elström	<u>1925</u>
Slättermaskin	<u> </u>	<u>1923</u>	Separator	<u>1920</u>
Själavläggare	<u> </u>	<u> </u>	Mjölkningsmaskin	<u>1951</u>
Självbindare	<u>1945</u>	<u> </u>	Vattenledning	<u>1950</u>
Traktor	<u> </u>	<u>1957</u>	Telefon	<u>1942</u>
Skördetröska	<u> </u>	<u> </u>	Bil	<u>1930</u>
Tröskverk	<u> </u>	<u> </u>	Vedkap	<u>1956</u>
<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>
<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>

Vad odlades på gården?

	1925	1976		1925	1976
Råg	<u>Ja</u>	<u> </u>	Vicker	<u>Ja</u>	<u> </u>
Vete	<u>Ja</u>	<u>Ja</u>	Potatis	<u>Ja</u>	<u>Ja</u>
Havre	<u>Ja</u>	<u>Ja</u>	Rovor	<u>Ja</u>	<u> </u>
Korn	<u>Nej</u>	<u>Ja</u>	Kålrötter	<u> </u>	<u>Ja</u>
Blandsäd	<u> </u>	<u> </u>	Foderbetor	<u> </u>	<u> </u>
Ärter	<u>Ja</u>	<u> </u>	Sockerbetor	<u> </u>	<u> </u>
Klöver	<u>Ja</u>	<u>Ja</u>	Lin	<u>Ja</u>	<u> </u>
Timotej	<u>Ja</u>	<u>Ja</u>	Oljevaxter	<u> </u>	<u> </u>
<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>
<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>

Mjötken från gården lämnades till mejeri från år 1937Vilket mejeri? Klarälvdalens mejeri Munkfors

Socken Övre UllerudDatum 870424Gården IdagAvser fastigheten Norra Åstorp 1:3 "Där väst"

Kommentarer

Brukas gården som självständigt lantbruk? Nej

I sambruk med annan gård? _____

Angiv vilka gårdar som brukas tillsammans _____

I vilken gård har brukaren sin bostad? _____

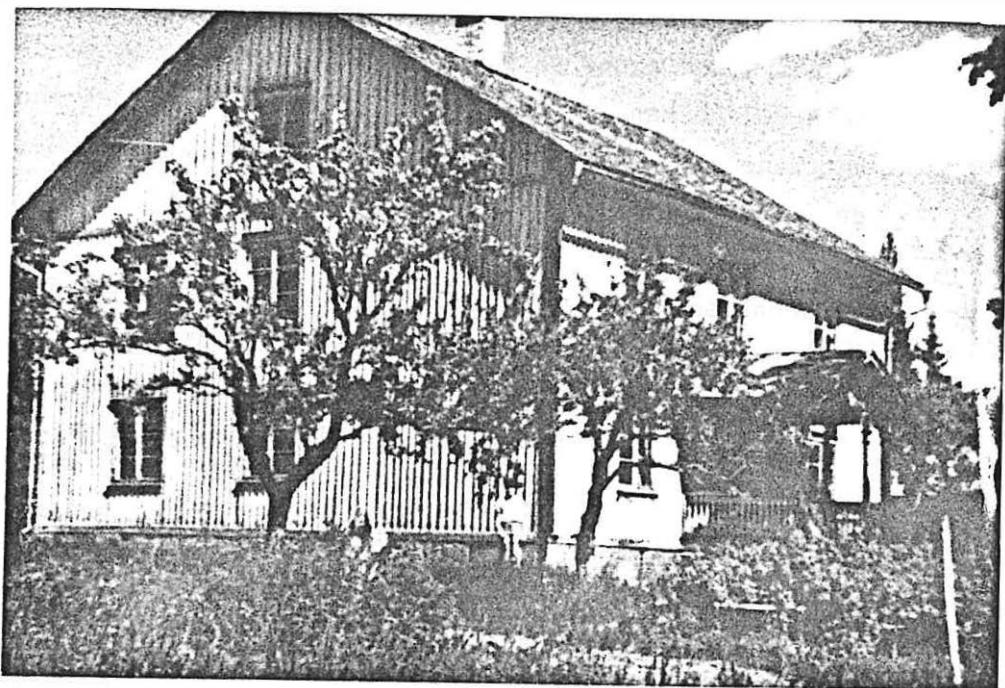
Hur mycket folk hade sin försörjning vid gården? _____

År	Familjemedlemmar			Tjänstefolk		Arbetare med eget hushåll	
	vuxna	barn	äldre	kvinnor	män	vuxna	barn
1925	<u>2</u>	<u>2</u>	_____	_____	_____	_____	_____
1975	<u>2</u>	<u>1</u>	_____	_____	_____	_____	_____

Sammanlagd arbetskraft vid gården, 1925 2 1975 2Förekom arbetskraft därutöver? IblandHur mycket folk bodde uppskattningsvis på gårdens ägor, torp och backstugor inräknade, i slutet av 1800-talet? Sju personerHur många bofasta personer finns för närvarande på motsvarande område? Tre

Övriga upplysningar _____

Åkern arrenderas av Per Oskarsson iNorra Ås och Olle Ingmarsson i SödraButor

"Där Nol" byggdes som tidigare nämnts ungefär samtidigt som "Där Väst". Omkring 1870.

Boningshuset betydligt större än de andra mangårdsbyggnaderna i Norra Åstorp. Ladugård strax öster om boningshuset. I norra änden av ladugården finns lada och loge. Strax norr om boningshuset på norra sidan landsvägen finns resterna av ett brygghus. Nordväst boningshuset en länga med vedskjul, vagnsskjul, stallkammare, stall samt dass.

Denna länga stod i början av 1900-talet i norr, söder och väster om boningshuset. Källaren fanns på baksidan (norr) om magasinet vilket står mellan brygghus och logen.

Ett svinhus på östra sidan om ladugården. Där fanns även en Körvandring för tröskning. En stor trädgård hörde till gården med många fina fruktträd, päron, plommon, vinbär och hallon. Många gamla kända blommor som vita, rosa och röda pioner, narcisser, pärlhyacinter, flox i olika

färger samt gula liljor.

Grönsaker var folket "Där Nol" duktiga på att odla. Deras grönsaksland fanns på samfälld mark nordväst om gården nere vid bäcken. Vatten togs från Arnäsbäcken och man vattnade grönsakerna med detta. Dessa grönsaker sades vara en fröjd för ögat.

På denna samfällda mark står Norra Åstorps basta. Där röktes fläsket och linet behandlades där.

En smedja hörde till gården och fanns väster ut efter vägen till Spikmyren.

7-9 st mjölkkor, 1 häst, 20-talet höns, ett par grisar och några får hörde till gården.

Mjölproduktionen upphörde i början av 1950-talet.

Nuvarande ägare till gården är släktingar till framlidna Gustav och Matilda Andersson.

Socken Övre UllerudDatum 870502

Gård

	Kommentarer
Gårdens namn och registerbeteckning <u>Norra Åstorp 1:2 "Där nol"</u>	
Kända förklaringar till namnets uppkomst _____	
När är det tidigast nämnt? _____	
Finns äldre kartor över gården? Från vilket/vilka år? <u>1847</u>	
Har gården tidigare tillhört något gods? I så fall vilket? _____	
Friköpt år _____	
Gårdens nuvarande ägare <u>Stefanus Olssons dödsbo</u>	
<u>=David Olsson och Sven Eriksson</u>	
Angiv namnen på tidigare ägare så långt de är kända _____	
<u>Gustav o Matilda Andersson</u>	
<u>Anders o Kristina Andersson</u>	
Har samma släkt varit ägare till gården? Angiv vilken/vilka och under hur lång tid _____	
<u>Sedan kända 1800-talet</u>	
Namn på nuvarande brukare av gården <u>Per Oskarsson</u>	
Areal i tunnland <u>120</u> i ha _____	
därav åker <u>12</u>	
Åkerareal då den var som störst, tunnland <u>12</u> ha _____	
Kända nyodlingar, år _____ tunnland _____ ha _____	
Utlagd (nedlagd) åker i tunnland _____ ha _____	
senast brukad år _____	
Har slatteräng funnits? _____ När upphörde den? _____	
Angiv större avstyckningar till industrier eller sommarstugeområden, tid och areal _____	
Angiv namnen på rivna och befintliga torp tillhörande gården, även övriga bostadshus och backstugor <u>Görmålsberget</u>	

Övriga upplysningar _____	

Avser fastigheten Norra Åstorp 1:2 "Där no1"

Kommentarer

Gårdens djurbestand:

	Avyttrade år			
	1925	1976	delvis	helt 1940talet
Mjölkkor	<u>5</u>	_____	_____	_____
Ungdjur	<u>2</u>	_____	_____	_____
Tjurar	_____	_____	_____	_____
Oxar	_____	_____	_____	_____
Hästar	<u>1</u>	_____	_____	_____
Föl	_____	_____	_____	_____
Får	_____	_____	_____	_____
Grisar	<u>2</u>	_____	_____	_____
Höns	<u>15</u>	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____	_____

Finns för närvarande något slag av djur på gården? Ja, arrendatornsI så fall vad? Köttdjur

När kom maskinerna till gården?

	Samägd år	Egen år 1900talet		År 1928
Hästräfsa	_____	_____	Elström	_____
Slättermaskin	_____	_____	Separator	<u>Ja</u>
Självläggare	_____	_____	Mjölkningsmaskin	_____
Självbindare	_____	_____	Vattenledning	_____
Traktor	_____	_____	Telefon	<u>1950</u>
Skördetröska	_____	_____	Bil	_____
Tröskverk	_____	_____	Vedkap	_____
_____	_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____	_____

Anderberg/Malmström
installerade

Vad odlades på gården?

	1925	1976		1925	1976
Råg	<u>Ja</u>	_____	Vicker	_____	_____
Vete	<u>Ja</u>	_____	Potatis	<u>Ja</u>	_____
Havre	<u>Ja</u>	_____	Rovor	_____	_____
Korn	_____	<u>Ja</u>	Kålrötter	_____	_____
Blandsäd	_____	_____	Foderbetor	_____	_____
Ärter	_____	_____	Sockerbetor	_____	_____
Klöver	<u>Ja</u>	<u>Ja</u>	Lin	<u>Ja</u>	_____
Timotej	<u>Ja</u>	<u>Ja</u>	Oljevaxter	_____	_____
_____	_____	_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____	_____	_____

Mjölken från gården lämnades till mejeri från år Lämnades ej

Vilket mejeri? _____

Söcken Övre UllerudDatum 870502

Gården idag

Avser fastigheten Norra Åstorp 1:2 "Där nol"

Kommentarer

Brukas gården som självständigt lantbruk? Nej

Isambruk med annan gård? _____

Angiv vilka gårdar som brukas tillsammans _____

I vilken gård har brukaren sin bostad? _____

Hur mycket folk hade sin försörjning vid gården? _____

År	Familjemedlemmar			Tjänstefolk		Arbetare med eget hushåll	
	vuxna	barn	äldre	kvinnor	män	vuxna	barn
1925	<u>2</u>	<u>1</u>		<u>1</u>			
1975							

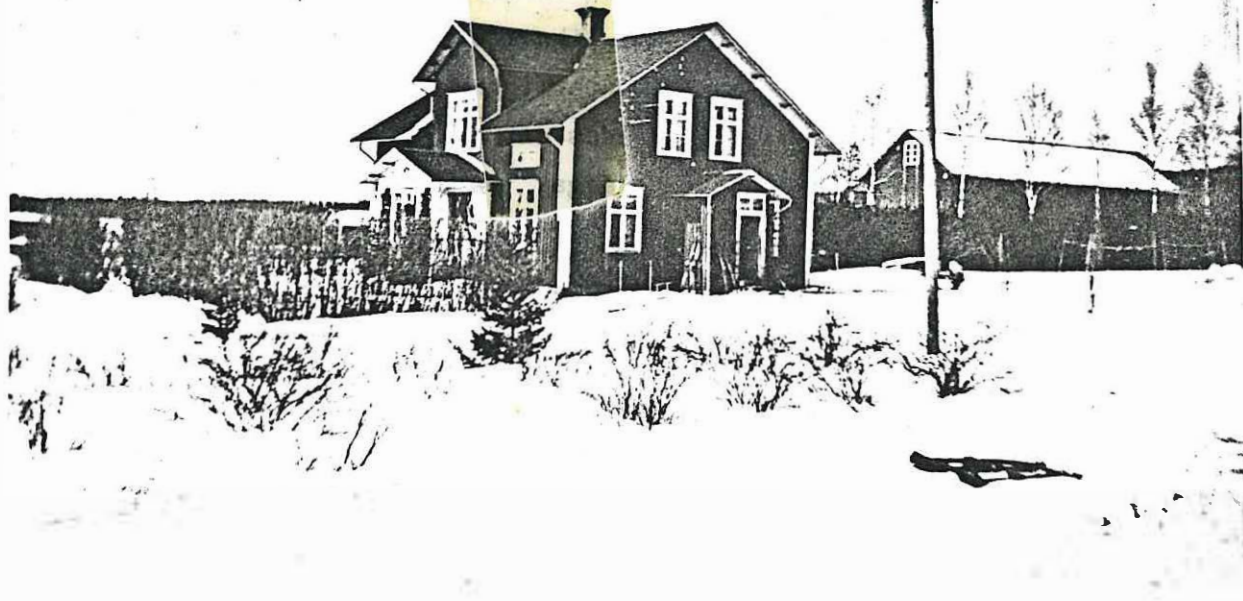
Sammanlagd arbetskraft vid gården, 1925 4 1975 _____Förekom arbetskraft därutöver? Ja, tillfällig.

Hur mycket folk bodde uppskattningsvis på gårdens ägor, torp och backstugor inräknade, i slutet av 1800-talet? _____

Hur många bofasta personer finns för närvarande på motsvarande område? _____

Övriga upplysningar _____

Åker och ladugård arrenderasav Per Oskarsson Norra Ås.

"Där Ner" byggdes antagligen sedan efter "Där Väst" och "Där Nol". Där är det heller inte så stor ändring på gården idag 1987. Ett tidigare hus än det nuvarande har funnits vet man med säkerhet, strax öster om det som finns idag. Det nuvarande huset renoverades och tillbyggdes på 1950-talet samt vitmålades. 1903 var det byggt och var då rödmålat tills på 50-talet.

1890 byggdes ladugården som finns idag. 1939 renoverades och tillbyggdes den av den sonen som tog över gården då, nämligen Ivan Nilsson.

Stall fanns i nuvarande uthuslänga på västra sidan vägen, innan tillbyggnaden av ladugården. Numera finns stallet i norra delen av ladugården på östra sidan vägen.

Dasset fanns och är fortfarande på övre våningen i södra änden av uthuslängan på västra sidan av landsvägen.

Till gården hör också ett Brygghus på norra delen av tomt-

en, samt ett vedskjul mellan boningshuset och landsvägen (närmast vägen). Vedskjulet var tidigare ett skjul med magasin och stod strax söder om boningshuset. Smedjan fanns sydöst om ladugårdsbyggnaden. På övre våningen på magasinet fanns en inredd pigkammare. Trappan dit var på utsidan men var liksom överbyggd. När boningshuset blev nybyggt så stod antagligen skjulet med magasin för nära så att det flyttades dit som det nuvarande vedskjulet står. Strax norr om "vägga" om detta fanns ishögen (kylskåpet).

Den gamla stugan, där fanns ett stort rum som på samma gång var kök. Detta rum med kök tog upp halva huset. En tredjedel tog vardagsrummet upp. En liten farstu fanns, men ingen veranda. Bara en slät sten som trappa och så dörren på en gång.

En stor mur mitt i huset tog en hel del plats. Strax bakom (norr) fanns en mörk garderob. Där förvarades diverse grejor och luktade läder och kåda. Detta utrymme kallades Djupdalen!

Djur i ladugård och stall:

10-11 st kor, 1 häst, några får, 30 st höns och ett par grisar. "Där Ner" var det första stället som skaffade traktor.

Nuvarande ägare: Göran Nilsson

Gårdens namn och registerbeteckning Norra Åstorp 1:5 "Där ner"

Kommentarer

Kända förklaringar till namnets uppkomst _____

När är det tidigast nämnt? _____ 1700

Finns äldre kartor över gården? Från vilket/vilka år? _____ 1847

Har gården tidigare tillhört något gods? I så fall vilket? _____ Nej

Friköpt år _____

Gårdens nuvarande ägare _____ Göran Nilsson

Angiv namnen på tidigare ägare så långt de är kända _____

Ivan Nilsson - Jonas Nilsson - Nils Jonsson

Har samma släkt varit ägare till gården? Angiv vilken/vilka och under hur lång tid _____

Ja Som ovan

Namn på nuvarande brukare av gården Ägaren

Areal i tunnland 107 i ha _____

därav åker 14

Åkerareal då den var som störst. tunnland 15 ha _____

Kända nyodlingar. år _____ tunnland _____ ha _____

Utlagd (nedlagd) åker i tunnland 1 ha _____

senast brukad år 1950

Har slätteräng funnits? Nej När upphörde den? _____

Angiv större avstyckningar till industrier eller sommarstugeområden. tid och areal _____

Angiv namnen på rivna och befintliga torp tillhörande gården. även övriga bostadshus och backstugor _____

Övriga upplysningar _____

Avser fastigheten Norra Åstorp 1:5 "Där ner"

Mangårdsbyggnad:

Byggnadsår _____ omkring 1900-1905

Byggnadsmaterial _____ Timmer

Namn på byggmästaren _____

Antal våningar 1½ plan _____ Antal lägenheter 1

Antal rum 5 _____ Antal kök 1

Ombyggt år _____ Moderniserad år 1948 och 1962

Finns gammal källare? _____ Ja

Källarvåning från år _____ Garage från år _____

Husets ursprungliga ytterbeklädnad _____ Brädfodring

Husets nuvarande ytterbeklädnad _____ "

Kommentarer

Ekonomihus:

	Byggnadsår	Finns kvar	Bortrivet år
Adugård	<u>1939</u>	<u>Ja</u>	
Bohus	<u>1910</u>	<u>Ja</u>	
Börhus			
Bagnskjul	<u>1915</u>	<u>Ja</u>	
Bagasin	<u>1940</u>	<u>Ja</u>	
Buxstall			
Äststall	<u>1915</u>	<u>Nej</u>	<u>?</u>
Vinhus			
Bönshus	<u>1939</u>	<u>Ja</u>	
Bårhus			
Medja	<u>Slutet av 1800</u>	<u>Nej</u>	<u>1955</u>
Nickarbod	<u>1865</u>	<u>Ja</u>	
Rygghus	<u>1865</u>	<u>Ja</u>	
Vättstuga			
Statiskällare	<u>1850</u>	<u>Ja</u>	
Edbod	<u>1942</u>	<u>Ja</u>	
Garage	<u>1950</u>	<u>Ja</u>	
Emlighus	<u>1915</u>	<u>Ja</u>	
Ästu			

Övriga upplysningar _____

Avser fastigheten Norra Åstorp 1:5 "Där ner"

Kommentarer

Gårdens djurbestand:

	Avytttrade år			
	1925	1976	delvis	helt
Mjölkkor	<u>6</u>	<u> </u>	<u> </u>	<u>1965</u>
Ungdjur	<u>2</u>	<u>4</u>	<u> </u>	<u>1976</u>
Tjurar	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>
Oxar	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>
Hästar	<u>2</u>	<u> </u>	<u> </u>	<u>1965</u>
Föl	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>
Får	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>
Grisar	<u>2</u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>
Höns	<u>25</u>	<u>25</u>	<u> </u>	<u> </u>
_____	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>
_____	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>

Finns för närvarande något slag av djur på gården? Ja

I så fall vad? 2 st. ponnyhästar

När kom maskinerna till gården?

	Samägd år	Egen år		År
Hästräfsa	<u> </u>	<u>1925</u>	Elström	<u>1925</u>
Slåttermaskin	<u> </u>	<u>1925</u>	Separator	<u>1920</u>
Självavläggare	<u> </u>	<u> </u>	Mjölkningsmaskin	<u>1937</u>
Självbindare	<u>1941</u>	<u> </u>	Vattenledning	<u>1950</u>
Traktor	<u> </u>	<u>1946</u>	Telefon	<u>1942</u>
Skördetröska	<u> </u>	<u> </u>	Bil	<u>1946</u>
Tröskverk	<u> </u>	<u>1952</u>	Vedkap	<u>1953</u>
_____	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>
_____	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>

Vad odlades på gården?

	1925	1976		1925	1976
Råg	<u>Ja</u>	<u> </u>	Vicker	<u>Ja</u>	<u> </u>
Vete	<u>Ja</u>	<u> </u>	Potatis	<u>Ja</u>	<u>Ja</u>
Havre	<u>Ja</u>	<u>Ja</u>	Rovor	<u>Ja</u>	<u> </u>
Korn	<u> </u>	<u>Ja</u>	Kålrötter	<u> </u>	<u> </u>
Blandsäd	<u> </u>	<u> </u>	Foderbetor	<u> </u>	<u> </u>
Ärter	<u>Ja</u>	<u> </u>	Sockerbetor	<u> </u>	<u> </u>
Klöver	<u>Ja</u>	<u>Ja</u>	Lin	<u>Ja</u>	<u> </u>
Timotej	<u>Ja</u>	<u>Ja</u>	Oljevaxter	<u> </u>	<u> </u>
_____	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>
_____	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>

Mjölken från gården lämnades till mejeri från år 1932

Vilket mejeri? Klarälvdalens mejeriförening Munkfors

Socken Övre UllerudDatum 870420

Gården idag

Avser fastigheten Norra Åstorp 1:5 "Där ner"Brukas gården som självständigt lantbruk? Ja

I sambruk med annan gård? _____

Angiv vilka gårdar som brukas tillsammans _____

I vilken gård har brukaren sin bostad? Norra Åstorp 1:5

Hur mycket folk hade sin försörjning vid gården? _____

År	Familjemedlemmar			Tjänstefolk		Arbetare med eget hushåll	
	vuxna	barn	äldre	kvinnor	män	vuxna	barn
1925	<u>4</u>	_____	_____	_____	_____	_____	_____
1975	<u>2</u>	<u>3</u>	_____	_____	_____	_____	_____

Sammanlagd arbetskraft vid gården, 1925 4 1975 2Förekom arbetskraft därutöver? Ja, tillfälligHur mycket folk bodde uppskattningsvis på gårdens ägor, torp och backstugor inräknade, i slutet av 1800-talet? 4Hur många bofasta personer finns för närvarande på motsvarande område? 3

Övriga upplysningar _____

Kommentarer

Tre torp på Norra Åstorps marker.

Glingängen (Vrånängen) låg på samfällig mark tillhörande Norra Åstorp vid norra änden av Västra Örten.

Där bodde Olle Nilsson (död 1907). Han kallades "Gling i luven" ett namn som han själv hittat på då han krånglat till det för sig, vilket hände rätt ofta efter vad som berättats.

Bottkul var ett torp i Smackhålet på Norra Åstorps hemman och tillhör gården "Där Väst".

Uppgifter om detta torp saknas, men en som bott där hette Johannes.

Görmålsberget var ett torp som låg på Norra Åstorps hemman och tillhör gården "Där Nol".

Här bodde Jonas Forsten.

Torpet var beläget öst om Fallmossen.

Kristina och Gustaf Larsson Helmer och Hildur Andersson.

Spikmyren (Hällekilstorp)

har även kallats Spjutmyren.

Uppgifter om Spikmyren saknas men vi vet att ett tidigare hus har funnits före det som finns idag 1987.

Vi vet att ladugård och magasin revs på 1960-talet. Ladugård fanns ungefär 50 meter väster om boningshuset. Mellan ladugård och boningshus fanns ett magasin i två våningar.

Källare finns strax söder om boningshuset.

En länga med vedskjul, vagnskjul, snickarbod, stall och dass strax norr om boningshuset.

På gården fanns en häst, fyra kor, några höns och får under 20-30-talet. Senare har viss djurskötsel bedrivits under 1970-talet men har nu upphört.

Nuvarande ägare är Nils Nilsson.

Gårdens namn och registerbeteckning Hällekilstorp 1:15, 1:18
"Spikmyren" även "Myrera"

Kända förklaringar till namnets uppkomst _____

När är det tidigast nämnt? _____

Finns äldre kartor över gården? Från vilket/vilka år? _____

Har gården tidigare tillhört något gods? I så fall vilket? _____

Friköpt ar _____

Gårdens nuvarande ägare Nils Nilsson

Angiv namnen på tidigare ägare så långt de är kända _____
Rudolf Andersson

Har samma släkt varit ägare till gården? Angiv vilken/vilka och under hur lång tid _____
Nils Nilssons sedan 1944

Namn på nuvarande brukare av gården Ägaren

Areal i tunnland 50 i ha _____
därav åker 8

Åkerareal då den var som störst. tunnland 10 ha _____

Kända nyodlingar. år _____ tunnland _____ ha _____

Utlagd (nedlagd) åker i tunnland 4 ha _____

senast brukad år 1960

Har slatteräng funnits? _____ När upphörde den? _____

Angiv större avstyckningar till industrier eller sommarstugeområden. tid och areal _____

Angiv namnen på rivna och befintliga torp tillhörande gården. även övriga bostadshus och backstugor _____

Övriga upplysningar _____

Kommentarer

Avser fastigheten Hällekilstorp 1:15, 1:18 "Spikmyren"

Kommentarer

Gårdens djurbestand:

	Avyttrade år			
	1925	1976	delvis 1983	helt 1984
Mjölkkor	<u>4</u>	<u>2</u>	<u>1983</u>	<u>1984</u>
Ungdjur	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>
Tjurar	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>
Oxar	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>
Hästar	<u>1</u>	<u>0</u>	<u> </u>	<u> </u>
Föl	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>
Får	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>
Grisar	<u> </u>	<u>2</u>	<u> </u>	<u>1984</u>
Höns	<u> </u>	<u>15</u>	<u> </u>	<u> </u>
<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>
<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>

Finns för närvarande något slag av djur på gården? I så fall vad? Dvärghöns

När kom maskinerna till gården?

	Samägd år	Egen år		År
Hästräfsa	<u> </u>	<u> </u>	Elström	<u> </u>
Slättermaskin	<u> </u>	<u>1970</u>	Separator	<u> </u>
Självavläggare	<u> </u>	<u> </u>	Mjölkningsmaskin	<u>1974</u>
Självbindare	<u> </u>	<u> </u>	Vattenledning	<u>1958</u>
Traktor	<u> </u>	<u>1970</u>	Telefon	<u>1958</u>
Skördetröska	<u> </u>	<u> </u>	Bil	<u>1958</u>
Tröskverk	<u> </u>	<u> </u>	Vedkap	<u>1958</u>
<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>
<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>

Vad odlades på gården?

	1925	1976		1925	1976
Råg	<u>Ja</u>	<u> </u>	Vicker	<u> </u>	<u> </u>
Vete	<u>Ja</u>	<u> </u>	Potatis	<u>Ja</u>	<u>Ja</u>
Havre	<u>Ja</u>	<u> </u>	Rovor	<u> </u>	<u> </u>
Korn	<u> </u>	<u>Ja</u>	Kålrotter	<u> </u>	<u> </u>
Blandsad	<u> </u>	<u> </u>	Foderbetor	<u> </u>	<u> </u>
Ärter	<u> </u>	<u> </u>	Sockerbetor	<u> </u>	<u> </u>
Klöver	<u> </u>	<u> </u>	Lin	<u> </u>	<u> </u>
Timotej	<u>Ja</u>	<u>Ja</u>	Oljevaxter	<u> </u>	<u> </u>
<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>
<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>

Mjölken från gården lammades till mejeri från år Vilket mejeri?

Avser fastigheten Hällekilstorp 1:15. 1:18 "Spikmyren"

Kommentarer

Brukas gården som självständigt lantbruk? Ja

I sambruk med annan gård? Nej

Angiv vilka gårdar som brukas tillsammans _____

I vilken gård har brukaren sin bostad? _____

Hur mycket folk hade sin försörjning vid gården? _____

År	Familjemedlemmar			Tjänstefolk		Arbetare med eget hushåll	
	vuxna	barn	äldre	kvinnor	män	vuxna	barn
1925	<u>2</u>	<u>1</u>	<u>1</u>	_____	_____	_____	_____
1975	<u>2</u>	<u>4</u>	_____	_____	_____	_____	_____

Sammanlagd arbetskraft vid gården, 1925 2 1975 2 + 1

Förekom arbetskraft därutöver? Nej

Hur mycket folk bodde uppskattningsvis på gårdens ägor, torp och backstugor inräknade, i slutet av 1800-talet? 6

Hur många bofasta personer finns för närvarande på motsvarande område? 3

Övriga upplysningar _____

Min farfars mor Lena Månsson
gift med Johannes Persson i Björnvålsfallet var en sådan
där människa som kunde hjälpa de som var sjuka eller hade
skadat sig! (Bodde "Där Väst" i Norra Åstorp)

Hennes barnbarn alltså min far har berättat följande:

Det hände sig så att en kolare hade gått ner sig i en mila
och blev illa bränd på kroppen ända upp till armarna. Hans
kamrater förstod att han nu var nära döden, men de skulle
i alla fall försöka få honom till Lena!

De tog stegen som de hade vid milan och lade granris på
den. Sedan lade de mannen på och vandrade ner ur skogen och
hit till Lena! Hon hade en kammare där hon hade i ordning
med ett skåp där hon förvarade salvor som hon kokat själv
av örter som hon plockat. Där ställdes stegen ner med man
och allt. En stor kniv plockades fram och kläderna skars
av med den, så att hon kunde överblicka brännskadorna.
Hon rengjorde honom. Sedan smetades han in med salva som
ströks ut med denna stora kniv medan hon läste en bön och
det skulle vara Fader vår, men den lästes baklänges! När det
var klart kastades kniven med stor kraft under ett skåp med
hög sockel! Det onda och sjuka kastades på så sätt bort!
Mannen blev helt frisk efter denna behandling.

Uppgiftslämnare: Aina Amandusson 1986.

Min far Einar Amandusson berättade för mej följande!

Någon gång runt 1870-talet så fanns det vargar som kom ner i bygden och sökte mat.

En kväll så skulle farfars mor Lena gå ut till vedbon efter kvällsveden. Familjens gårdvar en gråhund ville också följa med ut. Han följde med Lena in i vedboden en liten stund, sedan sprang han ut! När Lena hade lastat ved i sitt säckförklåde (ett förklåde av säckväv kantat med starkt tyg avsett att bära ved i, detta var långt så att man kunde lasta i mycket ved) och gick ut så fick hon se, att vargar hade tagit hunden och slitit isär den i flera stycken och sprang sin väg bort till skogen! En nyrökt stor skinka hängde på väggen högt upp på en kraftig järnten när Lena gick att hämta ved, men när hon skulle springa in och tala om vad som hänt, ja då var skinkan borta! Det syntes i snön efter skinkan, vargarna hade hoppat och bitit tag i fläsket och dragit ner den, snöret var av!

Gårdens folk hade dåligt med pålägg på brödkakorna den vintern! Och ingen gårdvar!

Uppgiftslämnare: Einars dotter Aina Amandusson 1986.

"Där Opp", "Där Ner", "Där Väst", "Där Nol" samt Spikmyren,
dessa gårdars mjölkkor, även hästar och får "släpptes ut på skogen" för där fanns rikligt med mat att ta vara på för djuren. Inget bete förekom på åkrarna innan skörden var bärgad och det blivit bra återväxt. Korna gick på skogen och betade tills 1950-talet. Gårdarnas säd som skulle malas till mjöl maldes på en kvarn i Arnäsbäcken nordväst om Timmeråsen (samfälld mark). Ett flertal s.k. samfällda marker tillhör Norra Åstorp och där fanns lertag, sandtag, kvarn och basta.

Det bör också nämnas att mossen mellan Norra Åstorp och före detta skolan, var en värdefull förmån. Där togs upp torv i stora bitar som torkades och finfördelades till strö i ladugård och stall.(Torvströ). Långt in på 50-talet användes mossen för detta ändamål.

Skulle du som läsare av detta skrivna om Norra Åstorp veta något mer att notera, så kontakta torpinventerarna i Östergårdarna.

Sång för Ullerudsbor

Våra fäder har bott här i bygden en gång.
Och sett tiderna komma och gå.
De har gått sina steg.
Deras vilja var seg.
Med sin svett har de vattnat var nybruten teg.
Och den mark de har odlat de skänkt oss i arv.
För att brukas med plog och harv.

Vi har bott här i Ullerud hela vårt liv.
Och sett vårarna komma och gå.
Vi hört lärkornas sång.
Vi sett blommornas färg.
Och ibland har vi känt att vår längtan blev lång.
Men vi lärde oss älska den bygd som blev vår.
Genom tidernas skiftande år.

Vi har bott här i Ullerud hela vårt liv.
Och sett somrarna komma och gå.
Det vi sådde har grott.
På dess växt har vi trott.
Om än knapp blev den gröda som kom på vår lott.
Men den gav oss dock bröd för vår möda och id.
Och krafter för dagarnas strid.

Vi har bott här i Ullerud hela vårt liv.
Och sett höstarna komma och gå.
Där vid skogarnas sus.
Och vid forsarnas brus.
Har vi svingat vår yxa i höstsolens ljus.
Och där milorna rykte vid kojornas hård.
Där vid eld och i sot var vår värld.

Vi har bott här i Ullerud hela vårt liv.
Och sett vintrarna komma och gå.
Det var rimfrost och snö.
Det var dagar av tö.
Det var malmforors väg över djupfrusen sjö.
Men i mörknande kväll var det ro i vårt tjäll.
Under stjärnljus från djupnande päll.

Vi vill bo här i Ullerud hela vårt liv.
Hur än tiderna komma och gå.
Åt den bygd vi här ser.
All vår styrka vi ger.
All vår tanke och gärning vi henne betar.
Och en gång när vi sova i hembygdens famn.
Skall vi viska i drömmen dess namn.

Ivan Nilsson

